

سراب استرالیا

بسیاری از ایرانیان در سودای مهاجرت غیر قانونی به استرالیا جان و مال خود را از دست داده‌اند

مهدی آیینی / گروه جامعه

قایق ماهیگیری است و باید به همراه ۳۰۰ نفر دیگر سوار آن شویم. علی خوش شانس بود که بعد از غرق شدن کشتی تبهکاران به وسیله یک کشتی ماهیگیری نجات پیدا کرد؛ زیرا بیش از ۱۱ نفر از مسافران کشتی جان خود را از دست دادند.

یکی از دیگران مهاجرانی که به صورت غیر قانونی از ایران خارج شده و مدت زیادی در زندان‌های کشور اندونزی به سر برده و سپس به ایران بازگشته می‌گوید: کسی که زمینه رفتن من به اندونزی را فراهم کرد به من قول داده بود پس از پرداخت مبلغ زیادی به عنوان پیش پرداخت رابط او در اندونزی به استقبال من بیاید، اما فقط شماره تماسی به من داده بود. وقتی به آنجا رسیدم نه تلفنی پاسخگو بود و نه کسی سر قرار آمد و من به دلیل نداشتن مدارک لازم دستگیر و زندانی شدم.

ادامه در صفحه ۱۷

همه آرزو و دارایی خود را داخل چمدانی جا داده و به وعده‌های تبهکارانی دل خوش می‌کنند که جز پول آنها به چیز دیگری فکر نمی‌کنند؛ نتیجه این ساده‌لوحی مهاجران غیر قانونی به اینجا ختم می‌شود که خبر غرق شدن آنها یا قایق‌های غیراستانداردشان در آب‌های اندونزی هر چند وقت یک بار خبرساز می‌شود.

علی، یکی از هزاران نفری است که تصمیم داشته به شکل غیر قانونی خودش را به استرالیا برساند و به دلیل غرق شدن قایق تبهکاران اکنون در اندونزی است. او درباره نحوه مهاجرت خود می‌گوید: تا الان بیشتر از ۷۰۰ دلار هزینه کرده‌ام، اما به استرالیا نرسیده‌ام. قانون جدید این کشور هم آب‌پاکی را روی دست ماریخته، زیرا اگر شانس بیاوریم در گینه نواسکان داده می‌شویم.

در این روش غیر قانونی مهاجرت، مسافران خود را به جا کار تارسانده و آنجا بعد از برقراری ارتباط با تبهکارانی که مهاجران را به صورت غیر قانونی از کشور خارج می‌کنند، از طریق دریا به سمت استرالیا حرکت می‌کنند.

علی اضافه می‌کند: قرار بود ما را با یک کشتی مسافرتی ببرند، اما در شب حرکت متوجه شدیم که یک

سراب استرالیا

از دی ماه گذشته تاکنون بیش از ۶۰۰۰ ایرانی به صورت غیر قانونی خود را به خاک استرالیا رسانده‌اند

ادامه از صفحه اول

بر اساس آمارهای غیر رسمی، از ابتدای سال ۲۰۰۹ تاکنون حداقل ۶۰۰ پناهجو در راه رسیدن به استرالیا غرق شده‌اند، اما با این شرایط هنوز افرادی هستند که در رویای رسیدن به سرزمین آرزوهایشان فریب تبهکارانی را می‌خورند که وعده می‌دهند بدون هیچ مشکلی آنها را به هدفشان خواهند رساند؛ اما واقعیت این است این وعده‌ها تنها در خیال یا زمانی به واقعیت بدل خواهد شد که قایق پناهجویان غرق شده یا پناهجویان روانه کشورهای منطقه شوند.

این در حالی است که در کشورمان مجازات‌های در نظر گرفته شده برای افرادی که مبادرت به خروج قانونی اشخاص کرده یا خود به صورت غیر قانونی از کشور خارج می‌شوند ضمانت اجرایی مناسبی ندارد.

با توجه به آماري که سفیر استرالیا در اختیار جام‌جم قرار داده تعداد پناهجویان ایرانی قابل توجه است و در بین سایر کشورها مقام اول را به خود اختصاص داده، زیر از ابتدای ژانویه ۲۰۱۳ (دی ماه گذشته) تاکنون ۶۴۰۶ ایرانی به صورت غیر قانونی و به وسیله قایق خود را به خاک استرالیا رسانده‌اند.

پال فلی، سفیر استرالیا در این باره به جام‌جم می‌گوید: طبق تصمیم‌های جدید دولت استرالیا از نوزدهم جولای ۲۰۱۳ (بیست و هشتم تیر امسال) به هیچ مهاجر غیر قانونی که از طریق دریا خودش را به استرالیا برساند اقامت داده نخواهد شد و این افراد به پایو آگینه‌نو یا کشور منطقه‌ای دیگری که در سیاست‌های جدید ما مشارکت می‌کند انتقال داده می‌شوند.

مسئولان استرالیا ادعا می‌کنند این تغییرات به این دلیل انجام شده تا جلوی مهاجرت غیر قانونی و غرق شدن پناهجویان گرفته شود. این در حالی است که بیشتر مهاجران ایرانی به دلایل اقتصادی روانه استرالیا شده و برای رسیدن به زندگی بهتر فریب تبهکاران را می‌خورند. سفیر استرالیا ادامه می‌دهد: سخت تلاش می‌کنیم که این پیغام را به گوش کسانی که قصد دارند با قایق و بدون ویزا خودشان را به استرالیا برسانند برسانیم، زیرا هر شخصی به این شکل خودش را به استرالیا برساند دیگر در استرالیا سامان داده نشده و به پایو آگینه‌نو فرستاده خواهد شد.

علاوه بر این چنانچه با درخواست پناهندگی این افراد نیز موافقت شود آنها در گینه‌نو یا کشور دیگری بجز استرالیا ماندگار خواهند شد و هیچ شانس برای رسیدن به استرالیا نخواهند داشت و اگر درخواست پناهندگی آنها تایید نشود دولت گینه‌نو این افراد را به کشورشان بازمی‌گرداند.

فلی به این که مهاجران می‌توانند از راه‌های قانونی برای اقامت در استرالیا اقدام کنند، اشاره کرده و می‌گوید: ما سالانه ۲۰۰۰ ویزا برای ایرانی‌ها صادر می‌کنیم. علاوه بر این در ۱۲ ماه گذشته ۹۰۰ نفر از افغانی‌هایی که در ایران بوده‌اند، در استرالیا اسکان داده‌ایم. اکنون ۳۰ هزار ایرانی در استرالیا زندگی می‌کنند، اما علاوه بر این تعداد، افرادی نیز هستند که در کمپ‌ها یا بازداشت

پلیس این کشور هستند. سفیر استرالیا ادامه می‌دهد: اکنون ۳۳۵۰ ایرانی در بازداشتگاه مهاجران هستند، علاوه بر این ۸۸۰ ایرانی نیز تحت بازداشت جامعه‌ای هستند؛ یعنی حق کار نداشته و باید هر چند وقت یک بار به پلیس گزارش بدهند.

■ آدم‌پران‌های آنلاین

مشکل اینجاست که پیدا کردن آدم‌هایی که به صورت قاچاقی اقدام به خروج متقاضیان می‌کنند، اصلا کار سختی نیست. در فضای مجازی کلی سایت و وبلاگ وجود دارد که با مرور آنها می‌توان صدها ایمیل از آدم‌پران‌ها (اصطلاحی است برای کسانی که در زمینه خروج غیر قانونی افراد فعال هستند) به دست آورد، بنابراین کافی است ایمیلی برای این افراد بفرستید تا آنها با شما تماس بگیرند.

به یکی از این آدم‌پران‌ها که علیرضا نام دارد، به عنوان متقاضی مهاجرت و نه خبرنگار زنگ زد. او درباره شرایط اعزام می‌گوید: سفر تا ترکیه هزار دلار آب می‌خورد. البته پاسپورت هم می‌دهیم، اگر بخوای به اروپا بروی حدود ۷۰۰۰ دلار خرج دارد. اگر هم کسب (پرونده پناهندگی) نداری در ازای ۱۵۰۰ دلار کسب تضمینی برایت جور می‌کنیم.

از علیرضا درباره این که چقدر احتمال دارد هنگام خروج از مرز ایران دستگیر شوم می‌پرسم، می‌گوید: ۱۰ درصد احتمال دارد گیر بیفتیم، اما ترس به دل نراند، اگر هم گیر کنیم خودم به دادگاه می‌آیم و جریمه‌ات را به حساب دولت می‌ریزم. فقط یک شب بازداشت می‌شوی!

به گفته علیرضا، قاضی برای افرادی که غیر قانونی از کشور خارج می‌شوند بین ۵۰ تا ۷۰ هزار تومان جریمه نقدی در نظر می‌گیرد. جالب‌تر این که آدم‌پران‌ها بخش عمده‌ای از دستمزد خود را هم ابتدای کار می‌گیرند. علیرضا می‌گوید وقتی رسیدی شهر وان ترکیه به خانواده‌ات بگو معادل هزار دلار به حساب ما واریز کنند. وقتی پول به حساب ما آمد برایت بلیت اتوبوس به

آنکارا یا استانبول یا هر شهر دیگری که بخوای می‌گیریم. این در حالی است که به گفته بسیاری از مهاجران ایرانی که از این طریق از مرز کشور به صورت قاچاقی خارج شده‌اند، آدم‌پران‌ها هیچ ضمانتی برای عمل به قول‌هایشان نمی‌دهند و مسافران را در میانه راه تنها می‌گذارند.

یکی دیگر از آدم‌پران‌ها که در زمینه کشورهای اروپایی فعالیت می‌کند به جام‌جم می‌گوید: برای سفر به استرالیا ۶۰۰۰، انگلستان و کانادا ۸۰۰۰، آمریکا هم ده هزار دلار می‌گیریم، به این شکل که قسط اول را ۲۰۰۰ دلار و بقیه را وقتی که به کشور مقصد رسیدی پرداخت می‌کنی. البته در ازای ۲۰۰۰ دلار هم برای افرادی که پاسپورت ندارند، پاسپورت رسمی اصل ایرانی جور می‌کنیم. البته منظور او از پاسپورت اصل ایرانی، پاسپورت جعلی است و بسیاری از افراد به دلیل داشتن پاسپورت غیر واقعی در کشورهای مقصد و یا بین راهی از سوی پلیس آن کشور دستگیر و زندانی شده‌اند.

■ حبس و جریمه

قانون برای خروج غیر قانونی از کشور برای دو گروه مجازات در نظر گرفته است، گروه اول افرادی هستند که به شکل غیر قانونی اشخاص را از مرزهای کشور عبور می‌دهند و گروه دیگر نیز افرادی هستند که بدون گذرنامه از کشور خارج می‌شوند.

احمد رضا امانی، قاضی دادسرای عمومی و انقلاب تهران درباره مجازات افرادی که غیر قانونی از مرزهای کشور خارج می‌شوند به جام‌جم می‌گوید: طبق ماده ۳۴ و ۳۵ قانون گذرنامه هر ایرانی که غیر مجاز از مرزهای کشور خارج شود به دو تا شش ماه حبس و جریمه از ۲۰۰ تا ۲۰۰۰ تومان محکوم می‌شود. البته آنها بهیچ‌کدام از مرزهای غیر مجاز خارج شوند به یک تا سه ماه حبس محکوم خواهند شد. این در حالی است که بیشتر قاضی‌های کشور برای افرادی که خود به کشور بازگشته‌اند تعلیق تأدیبات را در نظر می‌گیرند، به این شکل که اگر فرد مجرم تا دو سال مرتکب جرم

نشد از عمل خلاف او چشم‌پوشی خواهد شد.

این در حالی است که طبق قانون گذرنامه که در سال ۶۷ به نام مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرزهای کشور تصویب شد افرادی که مبادرت به انتقال غیر مجاز افراد به خارج از مرزهای می‌کنند مجازات می‌شوند. طبق بند (الف) ماده یک این قانون اگر عمل عبور دهند مخل امنیت بوده چنانچه در حد محاربه و افساد فی الارض نباشد مجرم به مجازات حبس دو تا ده سال محکوم خواهد شد.

عبدالصمد خر مشاهی، حقوق‌دان در این باره به جام‌جم می‌گوید: مطابق بند (ب) همین ماده اگر شخص انتقال یافته ممنوع الخروج یا قاچاقچی باشد فرد عبور دهنده به دو تا هشت سال حبس محکوم می‌شود.

علاوه بر این طبق بند (ج) همین ماده اگر مجرم فردی که جرمش در صلاحیت رسیدگی دادگاه کیفری استان است، از مرز خارج کند؛ به عنوان مثال یعنی اگر فردی را که محکوم به قصاص یا اعدام شده است را از مرز عبور دهد مجازات او دو تا چهار سال حبس است، یا اگر مجرم فرد نابالغی را به شکل غیر قانونی از کشور خارج کند مطابق قانون به سه تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد. به گفته خر مشاهی، در مواردی غیر از اینها شخص

انتقال دهنده به یک تا سه سال حبس محکوم می‌شود.

این در حالی است که اگر فردی که مرتکب این جرم می‌شود کارمند دولت یا وابسته موسسات دولت بوده و از سمت خود سوءاستفاده کرده باشد علاوه بر مجازات به انفصال دائم از شغل‌های دولتی محکوم می‌شود.

به هر حال به نظر می‌رسد کسانی که به هر دلیلی قصد مهاجرت به کشورهای دیگر از جمله استرالیا را دارند، باید از حوادث ناگوار و از دست دادن جان و مالشان دست‌عبرت بگیرند و بیگدار به آب نزنند، چرا که پایان این سفر بی‌سرانجام جز رنج و محنت و سرایی بیش نیست.

